

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage	Datum
-	15 juli 2025

Onderwerp
Proces Nationaal Programma Vitale Regio's

Geachte leden van de raad,

In 2023 is het rapport "'Elke Regio Telt'" uitgebracht over het realiseren van brede welvaart in heel Nederland door het tegengaan van onwenselijke verschillen tussen regio's. Vervolgens is aan het Kabinet gevraagd een kansenagenda voor een aantal voorbeeldregio's op te stellen. Ook in het toen geldende hoofdlijnenakkoord zijn afspraken neergelegd om te komen tot structurele en strategische samenwerking met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en decentrale overheden als opvolging van de succesvolle regiodeals. Naast een agenda voor de langere termijn wil het Rijk in bepaalde regio's afspraken maken over concrete uitvoeringsagenda's voor de komende vier jaren. In een tweetal brieven aan de Tweede Kamer heeft (demissionair) Minister van Binnenlandse Zaken de nadere uitwerking van Elke Regio Telt uiteengezet. Dat heeft inmiddels geleid tot een Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) waar Twente een van de 11 regio's is. In deze brief leest u hierover meer.

Het proces Kansenagenda is gestart in 2023

Kort na het verschijnen van het rapport Elke Regio Telt heeft de Twente Board als kristallisatiepunt van de triple helix samenwerking het initiatief genomen om een kansenagenda op te stellen. Dit mede in het verlengde van de Agenda voor Twente (2023-2027) en twee Twentse Regiodeals die onder regie van de Twente Board momenteel worden uitgevoerd. De Twente Board heeft vervolgens even op de pauzeknop gedrukt mede in verband met het vormen van de visie Twente 2050. De Twente Board heeft na de afronding van de Visie Twente in 2050 eind vorig jaar de verhaallijn voor de Kansenagenda/Toekomstagenda vastgesteld na zogeheten dialoogdagen met het Rijk. De Toekomstagenda wil de ambities van Twente zoals beschreven in de visie 2050 realiseren en ook met het Rijk kijken hoe verschraving van de voorzieningen in de regio kan worden doorbroken. Vanzelfsprekend wil Twente een rol spelen in de nationale opgaven. Op dit moment wordt de Toekomstagenda samen met het Rijk verder uitgewerkt. Naast een agenda voor de langere termijn wil de Twente Board met het Rijk afspraken maken over een concrete uitvoeringsagenda voor de komende vier jaren.

Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)

Eind vorig jaar heeft het (demissionair) Kabinet de Tweede Kamer laten weten hoe zij verder wil gaan met de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport "Elke Regio Telt". De grote, groeiende en onwenselijke verschillen in welzijn tussen de regio's in Nederland moeten worden aangepakt. Daarom wil het Rijk intensiever samenwerken met regio's waaronder Twente en dit structureel borgen. Ook wil het Rijk de kracht van de regio stimuleren bij het uitvoeren van nationale opgaven.

Het kabinet - onder regie van BZK - wil hieraan invulling geven met de start van het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) en de doorontwikkeling van de beleids- en investeringslogica. Ook de grensoverschrijdende samenwerking dat eerder onder de noemer van regio's aan de grens werd vormgegeven is opgegaan in het NPVR. Het NPVR heeft drie doelstellingen:

- Veilige en leefbare regio's: (veiligheid, bereikbaarheid, woningbouw, groene leefomgeving, etc)
- Een duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau: (gericht op vitaliteit met toekomstperspectief, behoud aantrekkelijkheid en leefbaarheid) en
- Gezonde en kansrijke toekomst voor inwoners in de regio's: (gezondheid, ontwikkelkansen, onderwijs, werk en regionale economische ontwikkeling).

Het doorontwikkelen van de beleids- en investeringslogica moet door departementen zelf ter hand worden genomen. In de praktijk betekent dit dat het Rijk in samenspraak met onze regio actief moet onderzoeken wat er speelt, welke problemen er spelen en welke oplossingen er zijn om onrechtvaardige verschillen in beleid en andere instrumenten tegen te gaan. Dit proces speelt zich op dit moment met name nog af binnen de departementen. Het is van belang om ook vanuit de samenwerking in de Twente Board concrete stappen te zetten en hierover met het Rijk verder te spreken.

Samenhang met de ROS (ruimtelijke ontwikkelstrategie)

Een concreet spoor dat parallel is opgestart naast het NPVR is het opstellen van een ruimtelijke ontwikkelstrategie (ROS). Als start van dit proces is eerder een position paper opgesteld waaraan nu met het Rijk vervolg wordt gegeven. Dit naast de eerder door de drie gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo opgestelde Regionale Stedelijke investeringsagenda. De basis voor het opstellen van een ROS ligt in de afspraken die zijn gemaakt met het Rijk in het voorontwerp Nota Ruimte. Het plan van aanpak ROS is op 27 mei 2025 ter informatie met u gedeeld (D/25/754153).

Laatste stand van zaken

De planning van het Rijk en daarmee die van de Twente Board is er nu op gericht de uitvoeringsagenda in het najaar gereed te hebben. Vooralsnog is enkel procesgeld in het vooruitzicht gesteld voor het plan voor de regio en de op te stellen uitvoeringsagenda. De Twente Board spreekt de komende maanden verder over het plan voor de regio (scope 20 jaar). Daarbij wordt ingegaan op de belangrijkste opgaven en het handelingsperspectief zoals het streefbeeld van de toekomst, mogelijke interventies en verbinding met het rijksbeleid. Daarbij wordt gekeken naar de huidige situatie, lopende trajecten en wat is aanvullend nodig? Ook wordt voortgeborduurd op de visie Twente 2050, de verhaallijn die Twente Board vorig jaar heeft vastgesteld, alsook mogelijke andere ingrediënten waaronder delen uit de afgewezen aanvraag voor de 6e Tranche Regiodeal (wegwerken achterstanden kwetsbare wijken).

Zoals aangegeven, zijn wij via de Twente Board op dit moment met ministeries in gesprek over de regionale inzet om samen tot een regioplan te komen. Specifiek wordt nog gesproken welke verwachting het Rijk heeft en wat wij kunnen inbrengen waar het gaat om het recentelijk met het NPVR geïntegreerde grensregio programma. De Twente Board zal dit in de komende maanden verder behandelen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland